

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. május 12.

**SZLOVÁK NYELV
ÉS IRODALOM**

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

I. Jazykovo-literárny test

Všeobecné kritériá hodnotenia testu

Maximálny počet bodov, ktorý študent môže dosiahnuť je 30 bodov. Riešenie testu je hodnotené podľa príručky hodnotenia. Príručka hodnotenia obsahuje možné riešenia jednotlivých úloh, hodnotu očakávanej odpovede vyjadrenú v bodoch, respektíve možnosť prípadných čiastkových bodov. **Všetky správne riešenia, teda aj tie, ktoré nie sú uvedené v očakávaných riešeniach, sú prijateľné. Pri hodnotení riešení úloh jazykovo-literárneho testu sa jazykové chyby neberú do úvahy.** Získané body za jednotlivé úlohy, ako aj celkový počet bodov za pochopenie textu zapíše opravujúci do písomnej práce.

Podrobné hodnotenie a bodovanie testu

1.

subjektivismus (vyjadrujú sa pocity lyrického subjektu: "v moje uši", "rozzvučí mi v duši"); **paralely prírody a psychična** ("Šeľest hory zas hovorí / piesňou v moje uši"; "Šeľest hory ohlas storý / rozzvučí mi v duši", "Veselého nečuť tónu," / ..."duša, možno, tuší; storá tieseň vo večný sen / že ju raz ponorí"), **auditívnosť** (šeľest, hovorí, plačú, stonú, stená, zvoní, šepotá si, ohlas, rozzvučí), **pesimizmus** ("Veselého nečuť tónu" / ..."skoro vo sen vozenie, ponorí"; "opustená bôlom stená", "čaká na hrobára", "na večnosť zaspáva", "vo večný sen / že ju raz ponorí"), **pocit osamotenosti** ("opustená", "tieseň"); **smútok** (tóny " žiaľne plačú, stenú); **náznakovosť** ("Šeľest hory", "biela breza") atď.

(Za každý správny znak a správne priradený príklad 1 bod, spolu max. 5 bodov)

2.

Jazykovo-štylistický prostriedok vyjadrujúci sluchový (auditívny) dojem	Príklad z básne
Slová, vyjadrujúce sluchový efekt, zvucomalebné slová:	"Šeľest", "hovorí", "pieseň", "nečuť", "tónu", "plačú", "stonú", "stená", "zvoní", "šepotá si".
Aliterácia:	"Biela breza"
Skryté rýmy:	"hory – hovorí", "jeseň - vo sen", "tráva – dáva", "hory – storý", "tieseň- sen"
Eufónia:	"Biela breza vše obzrie sa" "Dlhá tráva zbohom dáva" Zosúladenie hlások: o, á, r, l, k

(Za správne určený jazykovo-štylistický znak a správny príklad 1 bod, spolu max. 4 body)

3. "Biela breza vše obzrie sa" / "Dlhá tráva zbohom dáva" / "v biely hrob ju uzatvára"

(Za každý správny príklad 1 bod, spolu 3 body)

4.

Breza > matka = metafora; lístie > deti = metafora; breza zároveň je symbolom opustenej matky, ktorá stráca svoje deti alebo ktorú opúšťajú deti, a ktorá ostáva sama, pociťuje prázdnotu, smútok. Breza, z ktorej padá lístie, je symbolom jesene, starnutia, zániku, je symbolom opustenosti a osamotenosti. Básnik zosobňuje brezu: "na prsiach ho vychovala/ živným mokom napájala,"..."opustená bôlom stená."; prirovnanie: "jako matka deti"; aliterácia: "Biela breza".

(Za každý správny vedomostný prvok 0,5 bodu, spolu max. 5 bodov)

5.

Už vstupný prírodný obraz vytvára melancholickú, jesennú náladu, veď "Šeľest hory", spev hory sa zdá byť skôr plačom ako spevom, čo naznačuje príchod jesene a dočasný "spánok" hory. Tento obraz v poslednej strofe sa vzťahuje na lyrického subjektu, ktorému signalizuje "večný sen" (príchod smrti).

(Za zistenie paralely medzi prírodným obrazom a ľudským momentom 2 body)

6.

časticou "možno" a slovesom "tuší"

(Za každý správny slovný druh 0,5 bodu, spolu 1 bod)

7.

Rozlúči sa, odchádza, zomrie, umrie, smrť.

(Za každé správne slovo 1 bod, spolu max. 3 body)

8.

Nepočuť veselého tónu.

(Za správny slovosled a za správne prepísané sloveso 0,5 bodu, spolu 1 bod)

9.

Symbolizmus je literárno-umelecký smer, ktorý vzniká vo Francúzsku, v poslednej štvrtine 19. storočia. Odmietol naturalizmus a parnasizmus. Jeho filozofickým základom je subjektívny idealizmus. Centrálnym básnickým prostriedkom symbolizmu je symbol.

(Za každý správny vedomostný prvok 0,5 bodu, spolu max. 2 body)

10.

Impresionizmus je umelecký smer, ktorý vzniká vo Francúzsku v poslednej štvrtine 19. storočia a prejavuje sa v prvom rade v maliarstve a v menšej miere aj v literatúre. Impresionista zachytáva skutočnosť prostredníctvom svojich zmyslov (chuť, sluch, zrak, hmat, čuch).

(Za každý správny vedomostný prvok 0,5 bodu, spolu max. 2 body)

11.

Hlasisti ostro odmietali politický konzervativizmus, izolovanosť Martinčanov od slovenského politického života a európskeho diania. Namiesto viery v cárskom Rusku podporovali aktivizmus a konkretizmus v národnom boji, v duchu Masarykovej filozofie.

(Za každý správny vedomostný prvok 0,5 bodu, spolu max. 2 body)

II. Úlohy na tvorenie textu

Úlohy na tvorenie textu sú hodnotené na základe príručky hodnotenia. Príručka hodnotenia obsahuje všeobecné kritériá hodnotenia nezávisle od témy a stručne sformulované očakávané (teda nie vypracované) riešenia jednotlivých úloh. Uvedenie možných obsahových prvkov neznamená, že v správnom riešení sa všetky musia objaviť. Všetky správne riešenia, teda aj tie, ktoré sa odlišujú od očakávaných riešení, sú prijateľné.

1. Úlohy na tvorenie textu sú hodnotené podľa kritérií uvedených pre jednotlivé výkonnostné oblasti a so zreteľom na možné obsahové prvky priradené k danej úlohe
V rámci výkonnostných oblastí rozhoduje o udelení počtu bodov opravujúci profesor.

2. Opravujúci profesor označí v písomnej práci obsahové, kompozičné, jazykové a pravopisné chyby. Správnosť jazykového prejavu je hodnotená pre všetky tri úlohy na tvorenie textu spoločne, maximálne možno udeliť 20 bodov. Návod na bodovanie správnosti jazykového prejavu je uvedený v prílohe príručky hodnotenia.

3. Výsledný počet bodov zapíše opravujúci do tabuľky na poslednej strane maturitnej písomnej práce.

1. PREDSTAVENIE LITERÁRNEHO DIELA (300 SLOV)

Maximálny počet bodov: 25

Výkonnostná oblasť: 25 - 20 bodov

Študent správne používa jazykové, literárne, národnostné aj kultúrohistorické poznatky, ktoré sa viažu k téme slohovej práce. Premyslene a presvedčivo reflektuje na daný problém otázky. Dokáže, že je schopný posúdiť situáciu, spoznať problém, kriticky rozmýšľať a zaujať osobný postoj k veci. Jeho tvrdenia sú vypracované, príklady a odvolávania sa sú správne, ani v jednom prípade nespočívajú na pojmovej alebo logickej chybe.

Písomná práca vo svojom celku zodpovedá žánru a téme. Štruktúra textu je koherentná (napr. priestorové a časové vzťahy, logické súvislosti, kľúčové slová, anaforické a kataforické odvolávania sa, obsahové a pragmatické súvislosti). Myšlienková náplň textu je jasná, v stavbe sa logicky rozvíja.

Jazykový a štylistický register písomnej práce v plnej miere zodpovedá úlohe. Študent formuluje svoje myšlienky jednoznačne, plynulo. Osobitnou hodnotou práce je osobný tón, pútavý a vynachádzavý štýl. Vyznačuje sa vyberanou konštrukciou viet a tvorivým používaním slov.

Výkonnostná oblasť: 19 -10 bodov

Slohová práca síce reflektuje na daný problém otázky použitím jazykových, literárnych, národnostných a kultúrohistorických poznatkov, ktoré úzko patria k téme, ale argumenty, príklady, ktoré sa v nej uvádzajú, nepotvrdzujú tieto tvrdenia v potrebnej miere. Študent sa usiluje o presné sformulovanie svojich myšlienok, ale súvislosť medzi jednotlivými myšlienkami nie je vždy jasná. Písomná práca neodzrkadľuje vždy potrebné hlboké a podrobné vedomosti.

Rovnomernosť stavby nie je bezchybná (napr. nevenuje dost' pozornosti vyzdvihnutiu dôležitých vecí, súvislosti medzi myšlienkami občas nie sú jasné). Štruktúra je niekedy nedôsledná, v myšlienkovom procese sú miestami neodôvodnené odbočenia, v používaní jazykových konektorov sú menšie neistoty. Študent nekladie potrebný dôraz na vyzdvihnutie dôležitých vecí, niektoré odseky pôsobia rušivo.

Jazykový register písomnej práce v podstate zodpovedá požiadavkám témy a skúšobnej situácii. Slovná zásoba nie je dost' pestrá, vyskytujú sa chyby v tvorení viet, aj gramatické chyby, ktoré sťažujú porozumenie.

Výkonnostná oblasť: 9 -0 bodov

Vo vypracovaní otázky, v sformulovaní reflexií preháňajú všeobecné výroky, časté opakovania, obsahové chyby. Logická argumentácia písomnej práce, príklady, odvolávania sa, sformulovania vlastného stanoviska sú menej presvedčivé. Dôležité myšlienky nie sú oddelené, vety sú nejasné.

Písomná práca nemá skutočný začiatok, prostriedok a koniec – nenapreduje do určeného smeru. Myšlienkový postup je nejasný. Študent sa stráca vo svojej práci, lebo neustále strieda jej smer (napr. logická medzera, zbytočné opakovania, príliš komplikované vety).

Prostriedky globálnej a lineárnej kohézie (napr. spojky, zámená, deiktiká) nepoužíva/alebo zle používa – písomná práca nie je kohézna.

Jej rozsah je nápadne krátky.

Jazykový register písomnej práce zodpovedá štylistickým požiadavkám témy a skúšobnej situácii len v malej miere. Slovná zásoba je chudobná, tón nezodpovedá požiadavkám písomných prejavov. Nezázivný štýl sťažuje porozumenie.

PODROBNÉ RIEŠENIE PÍŠOMNEJ PRÁCE

Všetky správne riešenia, teda aj tie, ktoré nie sú uvedené v očakávaných riešeniach, sú prijateľné.

Predurčenosť tragického osudu postavy Jozefa Maka a psychické predpoklady jeho prekonávania v rovnomennom románe Jozefa Čigera Hronského

a)

"ZBOŽEi POMOCi vi BUDOVAL DOM TenTO MAK JANO rokU pANE 18 62 AVKUSTA 3 ho."

b)

"A ona teraz v tomto dome porodila chlapca, čo nemohol byť ani Jano, nemal byť ani Mak. Nuž pozrela na ospalé ženy, nechala ich driemať, iba toľko, koľko si vynútilo lono a prsníky. Ani nepozrela na ospalé ženy, nechala ich driemať, iba synovi pošepala vedľa seba, synovi bezmennému a bezvládnemu, že lampu treba zhasiť, lebo vonku rozmohol sa svet.

Vtedy sa vytiahol spod šopy neveľký, uzimný chlapec, zastal si na podstení, skrížil si ruky na prsiach, dlaniami prikryl si plecia. Pomyslel si:

- Mater už v chyži nestonie, ticho je, iste už porodila....Budeme mať hanbu, mater i ja."

c)

"-Marušu Meľošovie poznáš?

Imro sa striasol, zasa si ponaprával golier.

-Tú, čo umrela?

-Umrela?! – zachvel sa Jozef Mak.

-Uhm, neumrela – ale zato nič – ved' sa ti za brata vydala, tak ako by som ju nepoznal? Makovi ostrý mráz nabehol na líčne kosti, vypleštil oči, dlho sa ani nezakýval. (...) No na Makovom mozgu rozplasel sa Janov obraz ako nečakané blato, zmútil sa mu svet, lebo všetko mal premyslené dobre, aj že sa Maruša vydala, ale – nebol v tom brat Jano."

d)

"Trp Jozef Mak.

Človek - milión si, nuž vydržiš všetko, keďže nie je pravda, že najtvrdší je kameň, najmocnejšia je oceľ, ale pravda je, že najviac vydrží na svete obyčajný Jozef Mak."

(*Jozef Čiger Hronský: Jozef Mak, Tatran 1969, strana 6, 75-76, 271*)

Pozorne si prečítajte citáty. Všímajte si vstupné konfliktné momenty a vyvodte z nich príčiny a následky predurčenosti tragického osudu Jozefa Maka. Opierajte sa aj o vaše čitateľské zážitky z románu a pokúste sa určiť tie povahové vlastnosti, na základe ktorých Jozef dokáže po každej osobnej tragédii znova začať. Súčasne sa vyjadrite aj o svojrýchnych umeleckých postupoch autora.

Žáner úlohy: INTERPRETÁCIA

RIEŠENIE

(možné, predpokladané, očakávané obsahové prvky)

Jozef Čiger Hronský je jeden z najvýznamnejších spisovateľov medzivojnového obdobia. Nadväzuje na tradíciu realistickej prózy, ktorú však obnovuje lyrizujúcimi postupmi (pozornosť z udalostí presúva na jej vnútorné prežívanie, ponára sa do psychiky postáv, lyrizuje jazyk, zapája prírodu do deja) a uplatňuje aj určité elementy expresionizmu (sústreduje sa na vnútorný svet aktuálnou krízovou situáciou vykoľajeného a rozvráteného jednotlivca). V životnom príbehu hlavných postáv románu autor si všima predovšetkým moment tragičnosti. Každá postava je poznačená istou deviáciou, zakotvenou v jej sociálnej zaradenosti, v predsudkovosti doby, v povahových dispozíciách, či fyzickej postihnutosti smerujúcej k osobným tragédiám. Život Jozefa Maka je poznačený matkiným morálnym priestupkom, výsledkom ktorého porodila ho ako vdova. Týmto momentom Jozef v očiach dedinčanov, ako aj v očiach brata sa posunul do pozície nezákonného človeka, ktorý je menejcenný ako zákonný syn a má obmedzené práva v rodine. Na silu predsudkovosti poukazuje napríklad vnútorná reč sedemročného Jana Maka, keď si uvedomuje príchod Jozefa na svet. Nezákonný pôvod Jozefa narúša aj vzťah matky voči nemu. Pred Janom sa Makovka hanbí preukázať voči Jozefovi svoju nehu, radšej ho vyháňa z domu, aby nebol na očiach Janovi. Jozef si od detstva zvykal na svoje zvláštne postavenie. Prijal ho pokorne, nevzbúrnil sa proti nemu, žil ako mohol. Rad tragédií (smrť matky, Marušina nevera, jej choroba a smrť, láska k Jule pocítená pri jej smrteľnej posteli) ho naučil trpieť a brať údery bezprostredne. Jozef je zdanlivo pasívny, málovravný, nepriebojný, no duševne pevný, odolný a vytrvalý, preto je schopný psychicky spracovať osobné straty a ďalej žiť. Meno Jozefa Maka symbolicky vyjadruje malosť (nepatrnosť, každodennosť), ale aj mnohosť (nespočetné množstvo makových zriek v jednej makovici), čo vyvoláva v čitateľovi predstavu "človeka – milióna", čiže človeka obyčajného, každodenného, ktorý je podľa autora v znášaní životných tiarh silnejší ako "kameň" a pevnejšia ako "oceľ".

2. POSTOJ K AKTUÁLNYM OTÁZKAM (200 SLOV)

Maximálny počet bodov: 15

Výkonnostná oblasť: 15 - 11 bodov

Študent premyslene a presvedčivo, s použitím jazykových, literárnych, prípadne národnostných a kultúrohistorických vedomostí reflektuje na zadaný problém. Dokáže, že je schopný posúdiť situáciu, spoznať problém, kriticky rozmýšľať a zaujať osobný postoj k veci. Jeho tvrdenia sú vypracované, príklady a odvolávania sa sú správne, ani v jednom prípade nespočívajú na pojmovej alebo logickej chybe.

Kompozícia textu je koherentná, myšlienková náplň textu je jasná, v stavbe sa logicky rozvíja.

Jazykový register písomnej práce zodpovedá požiadavkám témy, slovná zásoba je pestrá.

Študent formuluje svoje myšlienky jednoznačne a plynulo.

Výkonnostná oblasť: 10 - 6 bodov

Slohová práca síce reflektuje na daný problém použitím jazykových, literárnych, národnostných a kultúrohistorických poznatkov, ktoré úzko patria k téme, ale argumenty, príklady, ktoré sa v nej uvádzajú, nepotvrdzujú tieto tvrdenia v potrebnej miere. Študent sa usiluje o presné sformulovanie svojich myšlienok, ale súvislosť medzi jednotlivými myšlienkami nie je vždy jasná. Písomná práca neodzrkadľuje vždy potrebné hlboké a podrobné vedomosti.

Rovnomernosť kompozície nie je bezchybná (napr. nevenuje dost' pozornosti vyzdvihnutiu dôležitých vecí, súvislosti medzi myšlienkami občas nie sú jasné). Štruktúra je niekedy nedôsledná, v myšlienkovom procese sú miestami neodôvodnené odbočenia, v používaní jazykových konektorov sú menšie neistoty. Študent nekladie potrebný dôraz na vyzdvihnutie dôležitých vecí, niektoré odseky pôsobia rušivo.

Jazykový register písomnej práce v podstate zodpovedá požiadavkám témy, ale slovná zásoba nie je dost' pestrá, vyskytujú sa chyby v tvorení viet, aj gramatické chyby, ktoré sťažujú porozumenie.

Výkonnostná oblasť: 5 - 0 bodov

Vypracovaní otázky je príliš všeobecné, objavujú sa časté opakovania, obsahové chyby. Logická argumentácia písomnej práce, príklady, odvolávania sa, sformulovania vlastného stanoviska sú menej presvedčivé. Dôležité myšlienky nie sú oddelené, vety sú nejasné.

Myšlienkový postup je nejasný (napr. logická medzera, zbytočné opakovania, príliš komplikované vety), jej rozsah je nápadne krátky.

Jazykový register písomnej práce zodpovedá štylistickým požiadavkám témy len v malej miere. Slovná zásoba je chudobná, tón nezodpovedá požiadavkám písomných prejavov.

PODROBNÉ RIEŠENIE PÍSOMNEJ PRÁCE

Všetky správne riešenia, teda aj tie, ktoré nie sú uvedené v očakávaných riešeniach, sú prijateľné.

**Postoje voči národu reprezentované literárnymi postavami a ich aktualita dnes,
z pohľadu slovenskej národnosti v Maďarsku**

Motto

"Sloboda, sloboda, slobodienka moja,
pre teba mne páni šibenice stroja!"

(Ján Botto: Smrť Jánošíkova)

"Ešte sme a predsa nie sme to my
....prečo si nosíme na trh slová
....naše slová, ktoré nás tak bolia."

(Imrich Fuhl: Slová, ktoré bolia)

Rozpamätajte sa na literárne postavy, ktoré svojím myslením a konaním reprezentujú záujmy a mravné zásady svojho národa a zároveň sú nositeľmi dominantných ideí svojej doby. Zamyslite sa súčasne aj nad tým, aké vážne problémy sa vyskytujú v oblasti národnostného bytia Slovákov v Maďarsku dnes, a aké možnosti má vaša generácia na ich prekonanie.

Žáner úlohy : ESEJ

RIEŠENIE

(možné, predpokladané, očakávané obsahové prvky)

Každá doba má svoje špecifiká, ktoré sú podmienené súvekými myšlienkovými prúdmi, spoločenským zriadením, ekonomickým stavom, politickým zameraním a mnohými inými faktormi ovplyvňujúcimi celú spoločnosť istého širšieho alebo užšieho regiónu. Uhorsko sa v minulosti vyznačovalo mnohorakosťou jazykov a kultúr, keďže jeho obyvateľstvo z národnostného hľadiska bolo pestré. Národnosti však najmä od polovice 19. storočia boli vystavené politickým retorziám a asimilačným snahám vládnych kruhov, ktorým sa pokúsili čeliť, pravda, vo väčšine prípadov neúspešne. Z týchto okolností vyplýva, že do centra snáh slovenskej inteligencie tohto obdobia sa dostalo vybojovanie národnej a občianskej slobody (v súlade aj so snahami revolučných rokov 1848-49). V súvislosti s týmito cieľmi sa dostávali do popredia také etické hodnoty ako láska k vlasti, vernosť k národu, k materinskej reči, obrana národa, rovnoprávnosť národov, duchovné povzbudenie ľudových mäs, uprednostňovanie povinností voči národu pred osobným šťastím a podobne. Na riešenie týchto problémov (pravda, len v duchovnej sfére: kultúra, osveta, literatúra) sa podujali zaniatení jednotlivci či skupiny, ktoré sa stali nositeľmi aktuálnych ideálov svojej doby (hlavne predstavitelia národného obrodzenia: Bernolák, Kollár, Hollý, Štúr, Chalupka, Sládkovič, Kráľ, Botto). K realizácii týchto šľachetných snáh (vo virtuálnych dimenziách) boli potrebné literárne postavy takých výnimočných vlastností ako (lyrický hrdina Slávy dcéry, zriekajúci sa osobného šťastia v prospech národa; Svätopluk, zakladateľ "kráľovstva Slovákov"; lyrický subjekt Štúrovej básne Rozžehnaní, rozchádzajúci sa s milou kvôli povinnostiam k vlasti; junáci z Chalupkovej epeje Mor ho! obetujúci svoj život za vlasť, Kráľov orol hľadajúci slobodný let, Sládkovičov Detvan, ktorý ostáva verný svojmu národu aj v Čiernom pluku, Bottov Jánošík, symbol slobody a odboja). Proti silnejúcemu národnostnému útlaku od 70. rokov 19. storočia až do roku 1918 svojimi dielami protestovali napríklad Vajanský a Hviezdoslav. Po vzniku Československa sa nadhodili problémy vzťahu

medzi dvomi národmi a morálna devalvácia formujúceho sa nového štátneho úradníkeho zboru. K týmto problémom sa vyjadril napríklad Janko Jesenský vo svojich Demokratoch. Dve svetové vojny tiež veľmi hlboko zasiahli do života a myslenia ľudí. Svoj protest proti vojne v zmysle kresťanskej morálky a humanizmu vyjadril napríklad Hviezdoslav a Lukáč. Smrek v duchu vitalizmu odsúdil vojnu. Príklady z literatúry možno pokračovať autormi a dielami, ktoré sa prebrali na gymnáziách z literatúry po roku 1945.

V 21. storočí v porovnaní so spomínanými obdobiami život sa zmenil na nepoznanie. Človek dneška sa musí postaviť zoči voči takým problémom, o ktorých koncom 20. storočia ani netušil (svetová hospodárska kríza, existenčné zneistenie jednotlivca, globalizácia a jej vplyv na medziľudské vzťahy, rasizmus, intolerancia, terorizmus, protekcionizmus, prírodné katastrofy a podobne). Riešenie týchto problémov vyžaduje od kompetentných osôb na jednej strane také univerzálne morálne predpoklady ako je napríklad česť, humanita, odhodlanosť, spoľahlivosť, zodpovednosť a na druhej strane také špeciálne kritériá, ako je napríklad profesijná spôsobilosť, schopnosť riešenia konfliktových situácií, ochota pracovať v tímoch a podobne. Popri týchto univerzálnych problémoch sa predstavitelia slovenskej národnosti v Maďarsku stretávajú s takým negatívnym javom, ako pokročilá asimilácia a z nej vyplývajúca strata jazyka. To sú vlastne podobné problémy, s ktorými zápasili Slováci v 19. storočí. Dnešná mládež, študujúca na slovenských gymnáziách, môže vo svojom užšom a širšom prostredí malými krokmi a gestami prispieť k zmierneniu spomínaných problémov. V prvom rade však má možnosť preukázať svoj pozitívny postoj voči kultúrnemu dedičstvu predkov v škole, v rodine a v medziľudských vzťahoch.

3. PRAKTICKÁ PÍSOMNOSŤ (100 SLOV)

Maximálny počet bodov: 10

Výkonnostná oblasť: 10 – 7 bodov

Obsah písomnej práce zodpovedá komunikačnej situácii, adresátovi. Obsahové prvky sú presvedčivé, pádne, realistické.

Písomná práca vyhovuje normám zadaného typu textu (napr. list, žiadosť, príhovor, atď.), obsahuje charakteristické jazykové, štýlové a kompozičné prvky.

Výkonnostná oblasť: 6 – 4 body

Obsah písomnej práce v podstate vyhovuje komunikačnej situácii (adresátovi), ale argumentácia, zdôvodnenia nie sú dostatočne presvedčivé.

Z jazykových, štýlových alebo kompozičných noriem niektoré prvky nie sú prítomné, ale chyby, ktorý by sťažovali porozumenie sa nevyskytujú.

Výkonnostná oblasť: 3 – 0 bodov

Obsahové zdôvodnenia nie sú dostatočné (napr. nie sú realistické).

V dôsledku formálnych chýb došlo ku komunikačnému „skratu“, písomný prejav nie je vhodný na dosiahnutie cieľa.

PODROBNÉ RIEŠENIE PÍSOMNEJ PRÁCE

Všetky správne riešenia, teda aj tie, ktoré nie sú uvedené v očakávaných riešeniach, sú prijateľné.

Rozhlasová stanica pripravila program na tému Fajčenie škodí zdraviu. Redaktori vás poprosili, aby ste napísali komentár k tomuto programu s názvom:

„Narodíme sa zdraví, ale umrieme chori“

V komentári môžete uplatniť nasledujúce obsahové prvky:

- aké nebezpečenstvá ohrozujú zdravie mladých ľudí
- ako možno predísť týmto hrozbám
- čo sa robí v školách, aby sa znížili tieto riziká
- osobný postoj k tejto téme
- aký je vzťah mladých k vlastnému zdraviu

Dbajte na to, aby sa uplatnili nasledujúce žánrové pravidlá komentára:

- upútanie pozornosti poslucháčov rôznymi zaujímavými tematickými a rétorickými prvkami
- neanalyzujte podrobne, iba načrtnite problematiku,
- dôraz komentára je na subjektívnom postoji autora,
- vtipný záver, pointa.

RIEŠENIE

(možné, predpokladané, očakávané obsahové prvky)

Individuálne riešenie.

PRÍLOHA
SPRÁVNOSŤ JAZYKOVÉHO PREJAVU**Maximálny počet bodov: 20 bodov**

Celú písomnú prácu (tzn. **všetky tri písomné prejavy spolu**) treba z hľadiska jazykovej správnosti hodnotiť tak, že podľa dolu uvedených označení sa za chyby strhávajú body:

P = pravopisná chyba (y-i, mäkčeň, e-ä, o-ô, l-l', r-r', spodobovanie spoluhlások)
½ bodu

G = gramatická chyba (nesprávne skloňovanie, časovanie, gramatický rod, čas slovies, dokonavé-nedokonavé slovesá, slovesné väzby, zvrtné slovesá, predložky, spojky)
1 bod

V = chybné použité slovo (chybný výraz, slovosled)
½ bodu

I = interpunkčná chyba
¼ bodu

Nakoniec sa strhnuté body prepočítajú na kvocient jazykovej správnosti (percentuálne vyjadrenie chýb), ktorý sa podľa dolu uvedenej tabuľky konvertuje na počet bodov za správnosť jazykového prejavu všetkých troch písomných prejavov.

kvocient jazykovej správnosti = počet strhnutých bodov x 100/počet slov písomnej práce

0 - 0,5 %	20 bodov
0,51- 1,0 %	19
1,01- 1,5 %	18
1,51 - 2,0 %	17
2,01 - 2,5 %	16
2,51 - 3,0 %	15
3,01 - 3,5 %	14
3,51 - 4,0 %	13
4,01 - 4,5 %	12
4,51 - 5,0 %	11
5,01 - 5,5 %	10
5,51 - 6,0 %	9
6,01 - 6,5 %	8
6,51 - 7,0 %	7
7,01 - 7,5 %	6
7,51 - 8,0 %	5
8,01 - 8,5 %	4
8,51 - 9,0 %	3
9,01 - 9,5 %	2
9,51 - 10 %	1
10,01 % - vyše	0 bodov
